

1. Lovforslagets formål og baggrund

1.1. Det samlede lovforslag

Regeringen iværksatte i 2006 en uvildig analyse af fødevarekontrollen under ledelse af en ekspertgruppe. Ekspertgruppen afgav i december 2006 rapporten "Undersøgelse af fødevarekontrollen". Som opfølgning herpå blev der i januar 2007 nedsat en ministeriel arbejdsgruppe, der skulle komme med oplæg til en politisk beslutning om den fremtidige indretning af fødevarekontrollen. På baggrund af arbejdsgruppens forslag indgik regeringen og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten den 31. maj 2007 et treårigt forlig om fødevarekontrollen.

De overordnede mål for udmøntningen af initiativerne i forliget er, at færre mennesker bliver syge af den mad, de spiser, og at flere virksomheder overholder reglerne. Borgerne skal i højere grad føle sig trygge ved de fødevarer, de køber i butikker og på restauranter. Der lægges vægt på en fødevarekontrol af høj kvalitet. Det er fortsat fødevarevirksomhedernes ansvar at overholde lovgivningen, men fødevarekontrollen skal sikre en effektiv indsats overfor de virksomheder, der ikke har vilje eller evne hertil. Et væsentligt element i forliget er, at der i fremtiden skal fokuseres mere på kontrol på problemområder og med problemvirksomheder. Dette fokus forventes at kunne medvirke til styrket fødevarer sikkerhed i Danmark både i relation til importerede produkter og produkter fremstillet i Danmark.

Forliget indeholder forslag til en lang række tiltag, der skal iværksættes. Enkelte af tiltagene kræver ændring af lovgivningen, hvilket er baggrunden for dette lovforslag.

Med lovforslaget åbnes der således mulighed for administrativt at fastsætte bestemmelser om dels nye sanktionsmuligheder i form af påbud om rådgivning og uddannelse overfor virksomheder, der overtræder fødevarelovgivningen, dels på hvilke betingelser virksomheder kan fritages for pligten til at gøre kontrolresultater (smiley-rapporter) tilgængelige for offentligheden.

Forliget om fødevarekontrollen indeholder desuden flere elementer, der kan implementeres uden lovændring. Det drejer sig bl.a. om oprettelse af en klagemyndighed, som er uafhængig af Fødevarestyrelsen, brug af påbud om underretning af tilsynsmyndigheden inden anvendelse eller markedsføring af partier af

fødevarer, ekstra kontrol som opfølgning på indskærper samt indførelse af et henholdsvis mere risikoo- og behovsorienteret tilsynskoncept og en elite-smiley. Da implementeringen af disse elementer indebærer en ændring af den praksis, der følger af fødevaremyndighedernes nuværende administration af bestemmelser i fødevareloven, er det fundet hensigtsmæssigt at beskrive visse af elementerne i lovforslaget. Der henvises til pkt. 1.3. nedenfor.

Udover forslag til bestemmelser, der skal sikre udmøntningen af initiativer i forliget om fødevarekontrollen, indeholder lovforslaget forslag til udvidelse af virksomhedsområdet for og ændret sammensætning af Fødevarekontroludvalget og præcisering af bemyndigelsen til at fastsætte regler eller træffe bestemmelser om privates indførsel af fødevarer fra udlandet til eget brug.

1.2. Forslag til udmøntning af forliget om fødevarekontrollen

Det foreslås, at der som supplement til de eksisterende påbudsmuligheder i fødevareloven kan meddeles påbud om rådgivning og uddannelse. Denne påbudsmulighed tænkes eksempelvis anvendt, når en virksomheds overtrædelse af fødevarelovgivningen vurderes hovedsageligt at skyldes manglende viden om eksempelvis hygiejneregler og egenkontrol. Formålet med den foreslåede bestemmelse er at kombinere de traditionelle sanktioner med muligheden for at styrke virksomhedernes uddannelsesniveau og viden om hygiejne m.v., således at lovovertrædelser i højere grad undgås, og den enkelte virksomheds bibringes en bedre forståelse for de gældende regler og deres formål.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter den gældende fødevarelov fastsætte regler om, hvordan kontrolresultater offentliggøres på kontrolstedet. I forliget om fødevarekontrollen er det fastlagt, at kontrolresultater skal være mere synlige og tilgængelige for forbrugerne, og at virksomheder med særlig lav kontrolfrekvens kan fritages fra pligten til at gøre kontrolresultater tilgængelige. Det foreslås derfor, at den gældende bemyndigelsesbestemmelse erstattes af en ny bestemmelse, hvorefter ministeren kan fastsætte regler om, på hvilken måde og i hvilken form virksomheder skal gøre kontrolresultater tilgængelige for offentligheden, herunder på hvilke betingelser virksomheder med særlig lav kontrolfrekvens kan fritages for pligten til at gøre kontrolresultater tilgængelige.